

बुद्धियोगयुक्तस्तु श्रेष्ठ इत्याह---

परंतु बुद्धिपूर्वक काम करणारा ज्ञानी मनुष्य श्रेष्ठ असे सांगताहेत----

बुद्धियुक्तो जहातीह उभे सुकृतदुष्कृते ।

तस्माद्योगाय युज्यस्व योगः कर्मसु कौशलम् ॥ ५० ॥

कर्मयोगाने साम्य बुद्धि प्राप्त करणारा, इहलोकी पापपुण्यापासून अलिप्त रहातो. तेव्हा तू कर्मयोगाचा आश्रय घे.

चतुराईने कर्मे करणेच कर्मयोग. ॥ ५० ॥

बुद्धियुक्त इति । सुकृतं स्वर्गादिप्रापकम् दुष्कृतं निरयादिप्रापकम् ते उभे इहैव जन्मानि परमेश्वर प्रसादेन जहाति

त्यजति । तस्माद्योगाय तदर्थं बुद्धयर्थाय कर्मयोगाय युज्यस्व धटस्व । यतः कर्मसु यत् कौशलं बन्धकानामपि

तेषामीश्वराराधनेन मोक्षपरत्वसम्पादनचातुर्यं स एव योगः ॥ ५० ॥

सुकृतं स्वर्गादि दायक आणि दुष्कृतं नरकादि कारक अशा दोन्ही प्रकारांचे कर्मे, परमेश्वर कृपेने कर्मयोगी या जन्मिच

त्यागतात. तेव्हा तू योगाकरिता, ज्ञानप्राप्तिच ज्याचा उद्देश आहे अशा कर्मयोगाकरिता प्रयत्न कर. कारण कर्मे

करण्याचि जी चतुराई अर्थात् बन्धनकारक कर्मानादेखिल परमेश्वर आराधनेचे रूप देवून मोक्षप्रद बनविण्याचे जे

चातुर्य तेच कर्मयोग. ॥ ५० ॥

कर्मणां मोक्षसाधनत्व प्रकारमाह---

कर्म कशा प्रकारे केले असता ते मोक्षाचे साधन होते ते सांगताहेत---

कर्मजं बुद्धियुक्ता हि फलं त्यक्त्वा मनीषिणः ।

जन्मबन्धविनिर्मुक्ताः पदं गच्छन्त्यनामयम् ॥ ५१ ॥

साम्य बुद्धि प्राप्त करणारा कर्मफळांचा त्याग करून जन्ममरणाच्या बन्धनांतून मुक्त होवून उपद्रवरहित पद प्राप्त

करतो. ॥ ५१ ॥

कर्मेति । कर्मजं फलं त्यक्त्वा केवलमीश्वराराधनार्थं कर्म कुर्वाणा मनीषिणो ज्ञानिनो भूत्वा जन्मरूपेण बन्धेन

विनिर्मुक्ताः सन्तोऽनामयं सर्वोपद्रवरहितं विष्णोः पदं मोक्षाख्यं गच्छन्ति ॥ ५१ ॥

कर्मफळांचा त्याग करणारा ज्ञानि साधक केवळ ईश्वर आराधनेकरिता कर्म करत ज्ञानि होउन जन्मरूप बन्धनामधून

उत्तम प्रकारे मुक्त होतो, आणि कोणत्याही प्रकारचा उपद्रव नसणारे असे आरोग्यपूर्ण मोक्ष नावाचे विष्णु पद प्राप्त

करतो. ॥ ५१ ॥

कदा तत्पदमहं प्राप्स्यामीत्यपेक्षायामाह यदेति द्वाभ्याम् ---

ते पद कधि प्राप्त होते? अशा आशंकेचे निराकरण, या नंतरच्या यदा इत्यादि दोन श्लोकांद्वारा करताहेत ---